

Kvalitetsplan for barnehagene 2016 - 2020

- SE MEG OG HØR MEG, SÅ TENNES EN GNIST -

Vedtatt i Kommunestyret 11.mai 2016

Innhold

Innhold	2
Forord	3
1.0. Bakgrunn	4
1.1. Formålet med planen	4
1.2. Grunnlaget for kvalitetsplanen	4
1.3. Sosialiserings- og læringsarena	4
1.4. Ledelse og profesjonsutvikling til barnas beste	4
1.5. Sentrale styringsdokument	5
1.5.1. Barnehagelovens formålsparagraf	5
1.6. Lokale styringsdokument	5
1.6.1. Kommuneplan for Agdenes – samfunnsdelen om barnehage	5
1.6.2. Visjon og mål for barnehagene i Agdenes.....	6
2.0. Fokusområdene for barnehagene i Agdenes kommune	7
2.1. Lek.....	7
2.2. Sosial kompetanse	9
2.3. Språkutvikling	11
2.4. Tidlig og tilpasset innsats	13
3.0. Overgangen barnehage – skole	15
4.0. Foreldresamarbeid	16
5.0. Hvordan barnehagen dokumenterer og vurderer	16
6.0. Evaluering	17

Forord

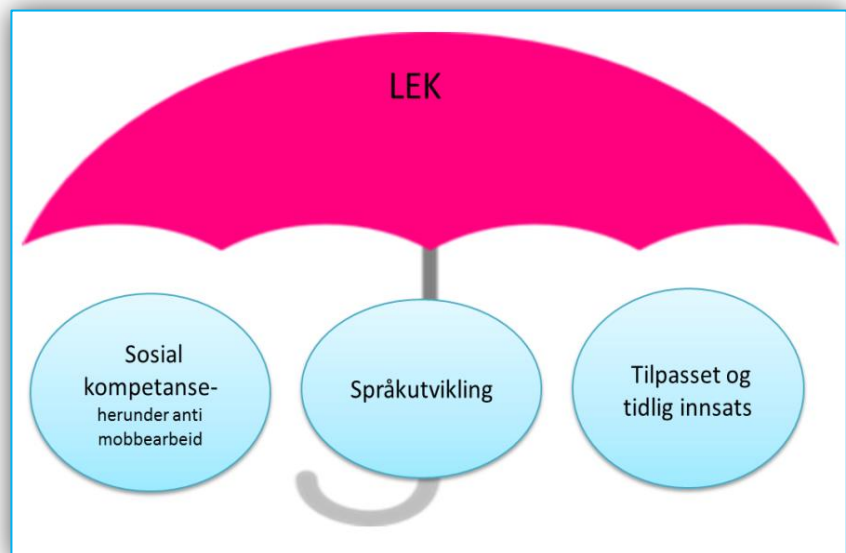
Både barnehagene og barnehageeier, på politisk og administrativt nivå, ønsker et godt barnehagetilbud i Agdenes kommune. Kvaliteten på det arbeidet som gjøres i hver barnehage høynes ved å ha felles fokus og bred involvering. Med en felles kvalitetsplan ønsker vi å oppnå en økt *vi-følelse* mellom barnehagene og tydelige styringssignaler fra barnehageeier. Planen definerer felles forpliktelser for barnehagene og skal stimulere til deling av erfaringer og ideskaping.

Agdenes kommune har i de to siste årene arbeidet for økt eierinvolvering og deltatt i det nasjonale «Den gode skole- og barnehageeier- programmet,» i regi av KS (Kommunesektorens organisasjon). Ønsket var økt medskaping, spesielt innen politisk nivå, for å høyne kvaliteten i barnehagene. Arbeidet har medført stort engasjement og ønske om mer helhetlig kvalitetsstyring. Kvalitetsplanen skal evalueres i en årlig tilstandsrapport for barnehagene.

Det er viktig for oss at planen er tydelig og kortfattet, da den skal være tilgjengelig for mange ulike mottakere. Den skal skape forståelse for det viktige arbeidet som gjøres i barnehagene, samtidig som den skal være et redskap for de ansatte som skal jobbe mot felles fokus.

Fokusområdene for barnehagene i Agdenes er:

1. **Lek – skal gjennomgripe all aktivitet**
2. **Sosial kompetanse**
3. **Språkutvikling**
4. **Tidlig og tilpasset innsats**

1.0. Bakgrunn

1.1. Formålet med planen

Denne planen er en del av barnehageeier og barnehagestyrers styringssystem for bedre kvalitet i barnehagen. Planen bygger på sentrale styringsdokument og skal synliggjøre sammenhengen mellom overordnede mål og det som skjer i den enkelte barnehage i Agdenes kommune. De fire fokusområdene skal legges til grunn når barnehagen og de ansatte lager sine egne planer. Kvalitetsplanen evalueres i en årlig rapport som legges frem for bl.a. barnehageeier/kommunestyret. Barnehageloven § 16 pålegger barnehageeier å drive tilsyn med barnehagene i kommunen, som en del av kvalitetssikringen av driften.

1.2. Grunnlaget for kvalitetsplanen

Med utgangspunkt i data og informasjon vi har om barnehagene i kommunen settes det mål og lokale føringer.

1.3. Sosialiserings- og læringsarena

Kvaliteten på barnehagene skapes og oppnås gjennom den sosialisering og læring som foregår i den enkelte barnegruppe. Ved hjelp av ansatte med faglig innsikt i barnas læring og utvikling, vil vi oppnå økt trivsel og læring for barna. Kompetente og kollektivt orienterte ansatte i en profesjonell kultur, bidrar til gode og trygge oppvekstmiljø for barnehagebarna i Agdenes.

1.4. Ledelse og profesjonsutvikling til barnas beste

Skolene og barnehagene i Agdenes kommune er med i programmet *Mitt Valg* (utviklet av Lions Norge¹), for utvikling av et godt læringsmiljø og læring av sosial og emosjonell kompetanse, som forebygger mobbing.

2015 – 2016: Pedagogisk ledere og styrere i begge barnehagene deltar i lederutviklingsprogram for barnehageledere “Barnehageledelse i fremtiden”. Utviklingsprogrammet er et samarbeid mellom barnehagene i Orkdal/øy regionen og psykolog Linda Fluge.

2015-2016: Styrer i Lensvik barnehage tar styrerutdanning ved Dronning Maud Minnes høgskole.
2015-2017: Lokalt utviklingsarbeid der alle ansatte i barnehagene deltar. Kompetansehevingen har hovedfokus på lek som læringsarena.

2016: Utvikling av modeller for identifikasjon og oppfølging av barn av psykisk syke og barn av foreldre som misbruker rusmidler. Prosjektet støttes av BUFDIR, og er forankret i en styringsgruppe på kommunens ledernivå, videre i en prosjektgruppe der alle fagmiljøer som jobber med barn fra 0-6år er representert.

2016: Barnehagene jobber med å stake ut ny “barnehagekurs” for de fire neste årene. For å kunne holde en høy kvalitet i det tilbudet vi gir barn og foresatte, må hele personalgruppen ha et eieforhold til visjon, mål og planer for virksomheten. Arbeidet er både en refleksjons- og kompetansehevings prosess.

1.5. Sentrale styringsdokument

Barnehageloven med forskrifter setter overordnede bestemmelser om barnehagens formål og innhold. Kunnskapsdepartementet har med hjemmel i loven fastsatt forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Målet med rammeplanen er å gi alle ansatte i barnehagen en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

1.5.1. Barnehagelovens formålsparagraf

Lov om barnehager (barnehageloven)

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

1.6. Lokale styringsdokument

1.6.1. Kommuneplan for Agdenes – samfunnsdelen om barnehage

(...) Kommunen som barnehageeier har ansvaret for god kvalitet i barnehagene. Det innebærer forståelse og kompetanse om det ansvaret som påhviler kommunen som barnehagemyndighet. Barnehagen skal legge til rette for barnas videre utvikling, slik at de senere i livet kan lykkes med skole og arbeid. Barnehagen er en viktig arena for tidlig innsats og forebygging av faglige og sosiale vansker. Godt kvalifiserte ansatte i barnehagene er med på å sikre god kvalitet.

Agdenes kommune vil:

- *Sørge for et helhetlig og mangfoldig tilbud for kommunens minste*
- *Legge til rette for barnefamilier og opprettholde god barnehagedekning*
- *Bidra til at barnefamilieene skal ha et kvalitativt godt barnehagetilbud*
- *Fortsatt å vektlegge høy kompetanse og gode pedagoger i barnehagene*
- *Arbeide for tilfredsstillende inne- og utemiljø for førskolebarna*

Årsplan for barnehagen

Lov og rammeplan for barnehagen redegjør for barnehagens samfunnsmandat. Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn.

Rammeplanen skal tilpasses varierte driftsformer og lokale forhold og rammebetingelser.

En konkretisering av den enkelte barnehages arbeid nedfelles i årsplan, som fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

1.6.2. Visjon og mål for barnehagene i Agdenes

Visjon:

SE MEG OG HØR MEG, SÅ TENNES EN GNIST

Hovedmål:

**Vår barnehage skal ha et allsidig og inkluderende læringsmiljø,
som preges av omsorg, lek, samspill og mestring.**

2.0. Fokusområdene for barnehagene i Agdenes kommune

Her presenterer vi de fire fokusområdene som barnehagene i Agdenes jobber mot. Vi beskriver først det som kjennetegner kvalitet på området, før vi deretter presenterer tegn på god praksis. Videre kommer vi med eksempler på hvordan barnehagene jobber konkret med det prioriterte området. Avslutningsvis lister vi opp verktøy som kan hjelpe oss å vurdere måloppnåelse innen fokusområdet. De fire områdene er: lek, sosial kompetanse, språkutvikling samt tidlig og tilpasset innsats.

1. **Leik – skal gjennomgripe all aktivitet**
2. **Sosial kompetanse**
3. **Språkutvikling**
4. **Tidlig og tilpasset innsats**

2.1. Lek

Beskrivelse av fokusområde

I Barnehaeloven § , Formål, heter det:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, (...))»

I § 2 står det videre:

«Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og utfordrende omgivelser.»

Kunnskapsdepartementet om lek.

"Barn som leker, viser evne til å slappe av, lar seg rive med og har det morsomt alene eller sammen med andre. Lek er en kilde til humor og glede, og gjennom ulike former for lek får barna mulighet til å uttrykke seg og kjenne at egen opplevelsesverden gjelder. Konstruktiv, sosial utvikling skjer i relasjoner hvor målet er likeverdighet mellom deltagerne slik tilfellet er i lek."

Lek skal ha en framtrødende plass i barns liv i barnehagen. Barn leker fordi de har lyst, den er frivillig og de har ikke et spesielt mål for leken. Den er en indre drivkraft, har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Lek er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan uttrykke seg gjennom.

Lek er den mest dominerende form for virksomhet. Den er en grunnleggende menneskelig aktivitet, som stimulerer og interesserer. Lek er en aktivitet som er tilfredsstillende i seg selv, den er en aktivitet for aktivitetens skyld.

I lek gjør barnet erfaringer, de utforsker, får kunnskap og utvikler selvtillit. Leken har mange uttrykksformer og kan føre til forståelse og vennskap på tvers av alder, språklig og kulturell ulikhet. I samhandling med hverandre, legges grunnlaget for vennskap, læring og sosial kompetanse.

Læring skjer best gjennom lek eller lekpregede aktiviteter og skal gjennomsyre barnehagene i Agdenes.

Målsetting

Våre barnehager skal lek være en viktig dimensjon for læring og utvikling.

Prosesskvalitet

- Personalet har kompetanse og kunnskap om lek, leketyper og lekens betydning
- Lek har høy prioritet i barnehagehverdagen
- Planer som viser hvordan barnehagen jobber med lek
- Felles syn på voksenrollen i lek
- Systematisk observasjon av lek
- Personalet inspirerer og oppmuntrer til videre utvikling av leken
- Bevisste voksne som deltar i lek
- Lekemiljø og utstyr
- Tid og rom for lek
- Lek som læringsarena/læringsmiljø

Resultatkvalitet; Verktøy for vurdering av måloppnåelse

- Brukerundersøkelser
- (Medarbeiderundersøkelser)
- Foreldresamtaler og foreldremøter og samarbeidsutvalg
- Barnesamtaler
- Observasjon/refleksjon
- Personal- og avdelingsmøter
- Ulike kartleggingsverktøy; *Karla*(ser på lekeatferd), *Tras*
- Evaluering av egen praksis
- Systematisk bruk av praksisfortellinger

Slik gjør vi det hos oss

Lek er læring av sosiale, språklige og faglige ferdigheter.

Gjennom vår organisering av dagen gir vi barna gode muligheter for lek. Vi prioriterer leken ved å sette av tid til lek, gi barna rom for allsidig lek og ved å ha ulikt lekemateriell tilgjengelig. Vi har fokus på å legge til rette for et lekemiljø som møter barnas interesser og behov, men som samtidig er utviklende og som inspirerer til fantasi og skaperglede.

Lek er en viktig del av barnekulturen. Yngre barn lærer av eldre barn og gjennom bevisst organisering av barnehagedagen, gir vi rom for at barna treffes på tvers av aldersgrupper.

Leken er en arena for spontanitet og fantasi, men også en arena der barn bearbeider inntrykk og erfaringer.

Ved å ta utgangspunkt i en felles opplevelse gir ansatte barna nye impulser, inspirerer og bidrar til variasjon i leken. Personalet bidrar slik at leken blir mest mulig inkluderende og at alle har en god opplevelse.

Barn lærer om verden rundt seg, hos oss har personalet fokus på å være tilgjengelige for barna ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek.

Leken er nødvendig i et menneskes liv.

Thomas Aquinas

2.2. Sosial kompetanse

Beskrivelse av fokusområde

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen uttrykkes og tilegnes av barn i samspill med hverandre og med voksne. Et barn som samhandler godt med andre, kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin egen plass. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspill med andre barn.

Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill

- **Selvfølelse:** Å oppleve egenverd, akseptere seg selv, kjenne seg akseptert, oppleve indre styrke og ha en positiv holdning til seg selv
- **Empati:** Å ha forståelse for andres perspektiver, tanker og følelser, kunne leve seg inn i andres situasjon, vise medfølelse og ta hensyn og kunne tolke og forstå følelsesuttrykk
- **Selvhevdelse:** Å kunne hevde seg selv og egne meninger på en god måte, våge å stå i mot gruppepress, ta initiativ og bli med på lek og samtaler, delta uoppfordret og invitere andre
- **Selvkontroll:** Å kunne tilpasse seg ulike situasjoner, takle konflikter og utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever turtaking, kompromisser og felles avgjørelser
- **Prosocial adferd:** Å kunne hjelpe, anerkjenne, inkludere og vise omsorg

Målsetting

Våre barnehager skal være trygge og inkluderende for alle!

Prosesskvalitet

- Personale med teoretisk kunnskap og personlige egenskaper
- Barn utvikler sosial kompetanse først og fremst i det daglige, uformelle samspillet med andre i hverdagen.
- Voksne som bevisste og gode rollemodeller
- Personale som legger til rette for et godt utviklings- og læringsmiljø
- Felles pedagogisk plattform og planer for hvordan man skal jobbe med sosial kompetanse
- Gode relasjoner og samarbeidsformer mellom barnehage – hjem
- Anerkjennende og støttende relasjonsformer
- Barnehagen skal være et miljø med rom for ulikheter og bidra til trivsel og glede i lek og læring og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.
- Barnehagedagen preges av gode følelsesmessige opplevelser.
- Barnehagen legger til rette for varierte samspillserfaringer i trygge omgivelser
- Tidlig innsats ovenfor barn som strever

Resultatkvalitet; Verktøy for vurdering av måloppnåelse

- Barnesamtaler
- Foreldresamtaler, foreldremøter, samarbeidsutvalg
- Praksisfortellinger, refleksjoner og observasjon
- Evalueringsskjema for arbeidet med sosial kompetanse
- Brukerundersøkelser
- Personal- og avdelingsmøter
- Kartleggingsverktøy; *Karla* (ser på lekeatferd), *Mitt Valg*

Slik gjør vi det hos oss i barnehagene i Agdenes

Utvikling av sosial kompetanse kan vi si handler om: “kunsten å omgås andre”.

Programmet “Mitt valg”, som brukes i barnehagene, er et program for utvikling av et godt læringsmiljø og læring av sosial og emosjonell kompetanse.

I barnehagene i Agdenes legger vi vekt på at de voksne skal være tydelig tilstede og engasjert i barnas trivsel og utvikling. Vi jobber systematisk med miljøet for å øke trivsel, lek og læring. Ansatte skal legge til rette for et trygt og stimulerende miljø for utvikling av barnas sosiale kompetanse. Vi jobber aktivt og strukturert med å skape gode relasjoner, og skape et miljø som er inkluderende og utviklende for enkeltbarnet. Som et ledd i utviklingen av et godt selvilde er opplevelsen av mestring en viktig faktor.

Vi jobber for å legge til rette for et læringsmiljø der vi gir barna utfordringer som de kan strekke seg etter, - uten å forstrekke seg. Vi deltar i samspill, vi veileder, og ved å være gode rollemodeller skaper vi et godt psykososialt miljø, som virker forebyggende på diskriminering og mobbing. Vi jobber for at alle skal ha en venn, og være en god venn!

**Ida og Trine hjalp til med ugress-luking:
«Det hette samar-berg det Ida,» sa Trine**

2.3. Språkutvikling

Beskrivelse av fokusområdet

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk.

Å lære språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Språk har stor betydning for den følelsesmessige, sosiale og intellektuelle utviklingen. Gjennom språket kommer barnet inn i fellesskapet med andre mennesker og lærer om verden og seg selv.

Dersom språk skal læres, må det brukes, og de voksne må lytte. Skal språket utvikles, må barna føle at det er nyttig for dem. De må være i et språklig samspill med andre barn og voksne.

Barn som utvikler et godt språk i tidlig alder trekker fordeler av denne kunnskapen resten av livet.

Morsmålet er viktig for opplevelse av egen identitet og mestring på mange områder. Et godt utviklet morsmål er en grunnleggende forutsetning for den videre språklige utviklingen, også når det gjelder skriftspråk og leseforståelse.

Målsetting

Våre barnehager skal skape et språkstimulerende miljø for alle barn.

Prosesskvalitet

- Personalet er viktige språklige forbilder
- Barnehagen skal tilrettelegge for et språkmiljø som legger til rette for varierte og rike språklige erfaringer.
- Personale som lytter, gir konstruktiv respons og bruker kroppsspråk, talespråk og tekst.
- Barnehagen skal skape et språkstimulerende miljø for alle barn og oppmuntre til å lytte, samtale, og leke med lyd, rim, rytme og fabulere med hjelp av språk og sang.
- Godt språkmiljø for to- og flerspråklige barn
- Støtte barn med ulike former for kommunikasjonsvansker
- Observasjoner og refleksjoner
- Foreldresamtaler
- Planer og veiledere for språkstimulering
- Evalueringsskjema for arbeidet med språkstimulering

Resultatkvalitet; Verktøy for vurdering av måloppnåelse

- Brukerundersøkelser
- (Medarbeiderundersøkelser)
- Foreldresamtaler og foreldremøter og samarbeidsutvalg
- Barnesamtaler
- Observasjon/refleksjon
- Personal- og avdelingsmøter
- Ulike kartleggingsverktøy
- Evaluering av egen praksis
- Praksisfortellinger
- Kartleggingsverktøy; *Språk og språkmiljø* (Udir), *Snakkepakken*, m.fl.

Slik gjør vi det hos oss i barnehagene i Agdenes

Barn utvikler språk i samspill med andre mennesker. Barns språk må stimuleres for å utvikles, og personalet er viktige som språklige forbilder. Vi bruker "Snakkepakken" som pedagogisk verktøy i arbeidet med språkstimulering. Verktøyet setter fokus på områder som mat, dyr, farger, klær, kropp og inneholder mange ideer til aktiviteter og øvelser.

Vi synliggjør tall og bokstaver, konkretiserer ord med bilder og bevegelser. Vi samtaler i hverdagssituasjoner som påkledning, måltid, bleieskift, vi stiller åpne spørsmål som inviterer til videre samtale. Barna forteller og lytter til hverandre, vi skriver, vi leser for barna, leker med ord, rim, regler og vi bruker instrument. Vi passer på slik at alle barna er aktive i samtalen, vi setter ord på det vi ser og gjør.

I jobben med flerspråklige barn oppfordrer vi foreldrene til å snakke morsmålet i heimen. Ved innlæring av andrespråket benevner vi dagligdagse ting og hendelser. Vi gir barnet tid, vi bruker bilder og konkreter når vi samtaler. Vi setter fokus på at barnet forstår og vil uttrykke seg, uttalelse er ikke viktig i den første fasen.

«Kake og bake, det rime.
Åsså gaffel og vaffel!
Åsså syltetøy og pulver!»

«Kan du værre pappa'n?
Nei, æ kainn itj pappaspråk!»

«Fjellet hette *Mons Everest*, å
der ha pappa'n min vårre!»

«Sjå – æ kainn gå ned i spagetti!»

2.4. Tidlig og tilpasset innsats

Beskrivelse av fokusområdet

Tidlig og tilpasset innsats er lovfestet og gjelder oppfølging av barnet på flere områder. FNs konvensjon om barnets rettigheter, artikkel 3 sier at «Ved alle handlinger som berører barn, (...) skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.»

I Barnehagelovas formålsparagraf heter det blant annet at: « (...) Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.» I § 2 beskrives barnehagens innhold og det er underforstått at individuell tilpasning er nødvendig i en virksomhet som verdsetter barndommens egenverdi og alle barn skal kunne nyttiggjøre seg det tilbudet som gis (fjerde ledd).

I Rammeplanen for barnehagen, som er en forskrift til loven, står det: «Barnehagen må tilby alle barn et rikt, variert, stimulerende og utfordrende læringsmiljø, uansett alder, kjønn, funksjonsnivå, sosial og kulturell bakgrunn. Dette betyr at omsorgen og aktivitetstilbudet må tilpasses hvert enkelt barn og den aktuelle barnegruppen (1.4.)» Videre heter det: «Barnehagen har et særlig ansvar for å forebygge vansker og å oppdage barn med særskilte behov. For disse barna kan det være aktuelt å gi et spesielt tilrettelagt tilbud. Tilretteleggingen kan gjelde både sosiale, pedagogiske og/eller fysiske forhold i barnehagen.(1.9.)»

Utdanningssystemet skal gi alle barn de samme mulighetene til å skaffe seg ferdigheter, kunnskaper og holdninger som er viktige for å kunne leve et godt liv og bli aktive samfunnsdeltakere. Utdanningssystemet skal tidligst mulig hjelpe, stimulere, veilede og motivere den enkelte til å strekke seg lengst mulig for å realisere sitt læringspotensial, - uavhengig av den bakgrunn de har.¹

Forskning² viser at tidlig innsats og forebygging i barnehagen gir store samfunnsøkonomiske gevinster og virker sosialt utjevne på sikt. Jo tidligere innsats, dess bedre for barna. Utsatte barn har svært godt av å være i barnehagen. Det viser seg at barnet får utviklet bedre sosiale ferdigheter som er viktig i kampen mot mobbing. Tidlig innsats i språkopplæringen forebygger lese-/skrivevansker. Personalets kompetanse viser seg å være den største enkeltstående faktoren for å oppnå høy kvalitet i barnehagen. I rammeplanen heter det: «Hvordan personalet møter barns uttrykk gjennom kropp, språk, følelser og sosiale relasjoner har betydning for deres læring (...) Personalet i barnehagen må ha et aktivt forhold til barns læringsprosesser (2.3.)»

Førende lov og regelverk er gjennomsyret av kravet til tidlig og tilpasset innsats i norske barnehager. I tillegg favner kravet vidt. Tidlig og tilpasset innsats kreves i forhold til barnets evner i relasjonsbygging og samspill med andre barn; læring av sosial kompetanse, å kunne inngå vennskap, forebygge mobbing. Tidlig innsats skal rettes inn mot barnets evne til kommunikasjon og språk, samt evnen til å leke. Lek er den grunnleggende aktiviteten i barndommen. Gjennom lek lærer barnet, opplever motivasjon, mestring, samhold og glede.

Målsetting

Våre barnehager skal gi hvert enkelt barn utviklingsmuligheter ut i fra sitt eget ståsted.

¹Kunnskapsdepartementet: Stortingsmelding 16: ... og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a48dfbadb0bb492a8fb91de475b44c41/no/pdfs/stm200620070016000dddpdfs.pdf>

²Sommersel, Vestergaard, Larsen. (2013). *Kvalitet i barnehager i skandinavisk forskning 2006-2009*. Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, København.

Pricewaterhouse Coopers AS på oppdrag fra KS (2009). *Kom nærmere! Sluttrapport: Hvordan lykkes som skoleeier?(...)*. Tønsberg/Oslo

Prosesskvalitet

- Tett samarbeidet mellom barnehage og hjem
- Personalets kompetanse og kunnskap om deres avgjørende rolle for tidlig og tilpasset innsats
- Personalets evne til tett samarbeid om enkeltbarnet
- Personalets evne til å observere barna
- Personalets evne til å inspirere og motivere barn som trenger et ekstra «puff»
- Felles syn i personalgruppa på hva tidlig og tilpasset innsats innebærer
- Samarbeid med andre instanser for barnets beste, som for eksempel PPT, helsesøster og barnevern

Resultatkvalitet; Verktøy for vurdering av måloppnåelse

- Brukerundersøkelser
- (Medarbeiderundersøkelser)
- Foreldresamtaler og foreldremøter og samarbeidsutvalg
- Barnesamtaler
- Observasjon/refleksjon
- Personal- og avdelingsmøter
- Ulike kartleggingsverktøy
- Evaluering av egen praksis
- Praksisfortellinger
- Samtaler med samarbeidsinstanser, som for eksempel PPT, helsesøster og barnevern
- Ulike kartleggingsverktøy; *Karla, Tras, Mitt Valg, Språk og språkmiljø, Snakkepakken, m.fl.*

Slik gjør vi det hos oss i barnehagene i Agdenes

Gjennom sine prosedyrer og erfaringer kan personalet i barnehagen ha en formening om at et barn har utfordringer på ett eller annet vis. Skulle de ha en slik opplevelse vil de så raskt som mulig komme i dialog med foreldrene for å høre deres syn. Foreldrene er de som kjenner barna sine best. Sammen vil personalet og foreldrene se på hvilke muligheter det finnes for å hjelpe barnet i barnehagen og/eller hjemme med små tiltak. Erfarer man at dette ikke gir ønsket effekt må de sammen vurdere om de skal søke ekstern hjelp.

Foreldrene kjenner barnet sitt godt og kan ha bekymringer som de ansatte i barnehagen ikke har lagt merke til. Da er det viktig at foreldrene tar opp dette med barnehagen på eget initiativ. Foreldre har også selv anledning til å ta direkte kontakt med helsesøster eller PPT (Pedagogisk Psykologisk Tjeneste) om de føler for det.

3.0. Overgangen barnehage – skole

Barnehage og skole er en del av samme utdanningssystem. Begge er institusjoner for omsorg, oppdragelse lek og læring, men de har ulik egenart.

Kap. 5.1 i Rammeplan for barnehager sier:

«Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem. Planer for overgang fra barnehage til skole må være nedfelt i barnehagens årsplan»
(kunnskapsdepartementet 2006:53)

Prinsippene for opplæring (Læringsplakaten):

«Godt og systematisk samarbeid mellom barnehage og barnetrinn, barnetrinn og ungdomstrinn, ungdomstrinn og videregående opplæring skal bidra til å lette overgangen mellom de ulike trinnene i opplæringsforløpet» (utdanningsdirektoratet 2006:33)

På bakgrunn av rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og prinsipper for opplæringen, har både barnehage og skole et ansvar for å legge til rette for et samarbeid mellom de to institusjonene.

Mål:

- Skape trygghet i overgangen barnehage – skole for barn og foreldre/foresatte
- Sikre at riktig og viktig informasjon blir utvekslet
- Legge til rette for tilpasset opplæring

Aktiviteter i høsthalvåret	Aktiviteter i vårhalvåret
<ul style="list-style-type: none">• Månedlige fellesaktiviteter mellom skolestarterne i barnehagen og 1.-2.trinn på skolen (barnehage-skole ansvar annenhver gang for å ta initiativet)• Evalueringssmøte skole- barnehage, om siste års overføring av barn• Gjøre førskolegruppa kjent med skolens uteområde• Skolen får planer for arbeidet i førskolegruppa• Foreldremøte i barnehagen, info om overgang skole-barnehage, representant fra skolen kan være tilstede• Formidle til skolen, barn med spesielle behov• Foreldresamtaler	<ul style="list-style-type: none">• Månedlige fellesaktiviteter mellom skolestarterne i barnehagen og 1.-2.trinn på skolen (barnehage-skole ansvar annenhver gang for å ta initiativet)• 6-års-kontroll• Foreldresamtaler• Innskriving i skole• Førskoledager på skolen• Overgangssamtale barnehage- skole• Avslutningsmarkering for skolestarterne• Overnatting• Felles tur for skolestarterne i Agdenes

4.0. Foreldresamarbeid

Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehagelova. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er foreldrenes ansvar i følge barnekonvensjonen og barneloven. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det skal minimum gjennomføres to foreldresamtaler i året, men oftere ved behov. I tillegg vil det gis mye informasjon ved hente og bringesituasjoner. Det avholdes to stor-foreldremøter, samt temamøter.

Både foreldre og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er personalets oppgave å forvalte. Barnehagen må forholde seg til foreldrene enkeltvis, og samtidig hele gruppa. Foreldre skal være trygge på at barna deres får omsorg, blir sett og respektert og at de får delta i et fellesskap som gjør dem godt.

5.0. Hvordan barnehagen dokumenterer og vurderer

Barnehagen skal være en lærende organisasjon som har rutiner og metoder for å sikre at man hele tiden lærer av egen praksis. Gjennom dokumentasjon kan vi gi foreldrene, lokalmiljø og barnehagemyndighet informasjon om vår virksomhet som gir mulighet til å fornye og forbedre barnehagen. Vi skal dokumentere hva barna opplever, hvordan de trives og hva de lærer i barnehagen. Et etisk perspektiv må legges til grunn når barnehagen dokumenterer barns lek og læring.

Slik gjør vi det hos oss i barnehagene i Agdenes

Barnehagene utarbeider egne halvårs- og års vurdering på det pedagogiske arbeidet som er gjort i barnehagen. I tillegg gjennomfører de ansatte en digital medarbeiderundersøkelse som gir en god pekepinn på de ansattes syn og tilfredshet. Det skal i tillegg gjennomføres ståstedsanalyse i barnehagen som organisasjon, og er ment å være et grunnlag for videre utviklingsarbeid.

Gjennom den digitale brukerundersøkelse som utføres av foreldrene får barnehagene verdifull tilbakemelding på det tilbudet som gis, fra deres ståsted.

Barnesamtaler med de eldste barna, samt de individuelle foreldresamtaler indikerer hvordan de har det i barnehagen. Foreldresamtalene signeres av foreldrene og arkiveres. Foreldre har til en hver tid innsynsrett i sitt barns mappe.

Rundt 3 års alderen gjennomføres kartleggingsprøven TRAS på alle barna (språkkartlegging), foreldrene får informasjon om resultatene i de individuelle foreldresamtalene. Ved behov kartlegges barn ytterligere, men kun etter dialog med foreldrene.

6.0. Evaluering

Denne Kvalitetsplanen for barnehagene vil årlig evalueres som en del av *Kvalitetsrapporten*. Rapporten skal legges fram for kommunestyret og være gjenstand for diskusjon og refleksjon. På denne måten vil barnehageeier være i bedre stand til å ta ansvar for kvaliteten; gjøre en kvalitetsvurdering og følge opp barnehagene.

Planen har til hensikt å vise retning for de ansatte i barnehagene i Agdenes. Den skal også være kjent for politisk skoleeier og andre interessenter til barnehagene i kommunen.

I utarbeidelse av rapporten vil det være helt nødvendig at ansatte og foreldreutvalg bidrar. Gjennom bred involvering vil kvaliteten heves. Systematiske tilbakemeldinger mellom nivåene i kommunen sørger for spredning og medskapning på veien mot en bedre barnehage.

